

[Home](#) [Service](#) [Intermediair weekblad](#) [Weekblad archief](#) [Magische ketting](#)

Magische ketting

Auteur: Saskia Maassen | 11-10-2002 | [Deel dit artikel](#)

Bij het oplossen van Oskar van Deventers nieuwe puzzel kan enige slimheid geen kwaad. En een heleboel geduld al helemaal niet.

Product: puzzel van drie ijzeren ringen Ontwerper: Oskar van Deventer Ontwerptijd: honderd avonden Verwachting: 'In Japan is het nu al een rage.'

Ingenieuze puzzel

Een ketting van drie ringen die je los moet zien te krijgen: het lijkt een kinderlijk eenvoudige opgave. Toch kreeg deze hersenkraker vorige maand een eervolle vermelding op de jaarlijkse Puzzle Design Competition: de internationale wedstrijd voor originele en ingenieuze mechanische puzzels. De clou is namelijk zo verrassend, dat bijna niemand er uit zichzelf opkomt: om de ketting te verbreken moeten eerst twee van de drie ringen van plaats verwisselen, zonder elkaar los te laten. Ra, ra, hoe kan dat?

De magische ketting is de nieuwste vondst van de Nederlandse puzzelmaker Oskar van Deventer. De 37-jarige elektrotechnicus werkt als onderzoeker bij KPN. In zijn vrije tijd ontwierp hij de afgelopen 25 jaar ruim driehonderd puzzels, waarvan er vijftien voor een groot publiek op de markt zijn gebracht en nog eens vijftien in een beperkte oplage voor de echte puzzelfanaten. Van zijn bekendste puzzel, *Oskar's Cube* (te koop sinds 1990), zijn er wereldwijd inmiddels meer dan honderdduizend verkocht.

Het idee voor de drie ringen ontstond in 1995. Van karton maakte Van Deventer drie aan elkaar gekoppelde 'trouwringen'. Knipte hij ze allemaal op één plek door, dan kon hij ze gemakkelijk uit elkaar halen. Dat klinkt logisch. Maar maakte hij de inkeping schuin, dan kreeg hij ze helemaal niet los. 'Stel nu dat je de inkepingen zo maakt, dat de drie openingen precies in elkaar passen', zo dacht Van Deventer. 'Dan kun je op dat punt twee ringen verwisselen, zonder dat ze elkaar echt loslaten.' De puzzelmaker was ervan overtuigd dat het moest kunnen. Maar hoe?

Gepuzzel met prototypes

De eerste prototypes hadden de vorm van een donut met een hap eruit. Maar steeds waren de inkepingen te groot, waardoor de ringen elkaar te gemakkelijk loslieten, of juist te klein, waardoor de ringen helemaal niet los gingen. Dus moest de donut op sommige plaatsen wat dunner worden, en op andere plaatsen wat dikker. Van Deventer knipte dunne laagjes karton, die hij nauwkeurig op elkaar plakte. Later werden de kartonnen laagjes vervangen door plastic, dat beter te bewerken is. Hier een beetje erbij, daar een beetje eraf, de openingen wat rond en de overgang van dik naar dun nog wat geleidelijker. Net zo lang tot hij de juiste vorm gevonden had.

Op de internationale puzzelbijeenkomst van 1998 toonde hij zijn ontwerp aan de Japanse puzzelgoeroe Nob Yoshigahara. Die vond de puzzel geniaal, maar veel te moeilijk. 'Rond de openingen zaten toen nog allerlei vormen en uitsteeksels', zegt Van Deventer. Twee jaar lang schaaftde hij aan het ontwerp om de vorm zo veel mogelijk te vereenvoudigen. Uiteindelijk bleven er drie bijna identieke ringen over. Wie goed kijkt, ziet alleen wat kleine verschillen rond de openingen van de ringen. 'In die verschillen schuilt het geheim', zegt Van Deventer.

Yoshigahara was lyrisch over het nieuwe ontwerp en adviseerde puzzelfabrikant Hanayama de puzzel zo snel mogelijk op de markt te brengen. Er werd zelfs een nieuwe moeilijkheidsgraad ingevoerd. 'Tot nu toe had de moeilijkste categorie vijf sterren. Deze puzzel kreeg zes sterren', zegt Van Deventer.

Eerste exemplaar

Op 4 juli 2002 vond Van Deventer het eerste exemplaar in zijn brievenbus. 'In eerste instantie dacht ik dat ze een fout hadden gemaakt', herinnert hij zich. 'Ik kreeg de ringen niet van elkaar.' Maar na tien minuten prutsen lukte het toch. 'De ontwerpers van Hanayama hadden de vormen nog nauwkeuriger gemaakt, waardoor je de openingen nog preciezer in elkaar moet passen. Toen ik dat zag, ging ik helemaal uit mijn dak', zegt Van Deventer.

Datzelfde overkwam een paar duizend Japanners die de puzzel eind juli in Tokio in een marktkraampje zagen liggen. 'Japanners zijn heel fanatieke puzzelaars', zegt Van

Deventer. 'In dat ene kraampje liggen altijd de allernieuwste puzzels. De fabrikanten kunnen dan snel zien of een puzzel aanslaat en of er nog fouten in zitten, voordat de puzzel in alle winkels ligt.' In een paar dagen waren alle zesduizend exemplaren verkocht. 'Vooral op de universiteiten was het meteen een rage', zegt Van Deventer.

In Nederland ligt de puzzel binnenkort in drie gespecialiseerde puzzelwinkels in Delft, Groningen en Amsterdam. Ze zijn geïmporteerd door een fanatieke hobbyist. In de gewone speelgoedwinkels zullen we de puzzel voorlopig niet aantreffen. 'Nederland is een slecht puzzelland', zegt Van Deventer. 'De leukste puzzels kun je hier meestal niet krijgen.'

Overgenomen uit Intermediair, 10 oktober 2002

Meer artikelen in de rubriek:

Weekblad archief

[Superieure ambtenaar maakt Azië succesvol](#)

[De supermarkt als marketeer](#)

[Leidse studenten winnen competitie armoedebestrijding](#)

[Zijn pensioenfondsen goede aandeelhouders?](#)

[Prijswinnaarbegeleider helpt miljonairs](#)

[Alle artikelen](#)

[Stuur door](#)

[Print](#)

[!\[\]\(f60b7a900783ac3fd531bfd9c111be6d_img.jpg\) Deel dit artikel](#)